

Republica Libia

Denumirea oficială: Libia sau Statul Libia, denumirea finală urmând a fi decisă prin noua Constituție, în curs de elaborare.

Suprafața: 1.759.500 km².

Capitala: Tripoli. Orașe principale: Benghazi, Misurata, Sabha, Sirte, Gharian, Derna, Tobruk.

Populația: 5.965. mii de locuitori

Etnii: în principal arabi, berberi arabizați, la care se adaugă aproximativ 600.000 egipteni, sudanezi, tunisieni și alți africani stabiliți preponderent în ultimii 20 de ani și veniți la muncă

Limba oficială: araba. Alte limbi vorbite: dialecte berbere, engleza și italiana.

Moneda națională: dinarul libian (DL); Curs oficial în decembrie 2013: 1 dolar SUA = 1,27 DL

Ziua națională: după căderea regimului Gadhafi (23 octombrie 2011), autoritățile provizorii nu au luat încă o decizie privind aniversarea Zilei Naționale

Situația internă:

Libia, locuită din timpuri străvechi de triburile Libu, a fost colonizată în 1932 de italieni. La sfârșitul lui 1942, forțele aliate (anglo-franceze) intră în Libia.

Libia și-a proclamat independența de stat la 24 decembrie 1951, sub numele de Regatul Unit al Libiei, în timpul domniei regelui Idris Es-Senoussi.

La 1 septembrie 1969, a avut loc o lovitură militară condusă de un grup de 11 ofițeri, în frunte cu colonelul Moammar Al Gadhafi, care a răsturnat monarhia. Puterea a fost preluată și exercitată, până în 1977, de Consiliul Comandamentului Revoluției.

În martie 1977, a fost instaurat „statul maselor populare care se autoconduc – Jamahiriya”. Congresul General Popular de la Shaba, din 28 februarie - 2 martie 1977 a adoptat o proclamație prin care în Libia se instaurează regimul puterii populare, iar noua denumire a țării a devenit Jamahiriya Arabă Libiană Populară Socialistă. Consecințele acestei transformări au fost ample și profunde, mai cu seamă în radicalizarea poziției Libiei, atât în planul relațiilor internaționale, a raporturilor cu țările vecine, dar și în politica internă.

În urma atentatului terorist produs deasupra localității scoțiene Lockerbie în 1992, ONU adoptă sancțiuni internaționale împotriva acestei țări. Ca reacție de protest la semnarea, în septembrie 1993, a acordurilor israeliano-palestiniene de la Oslo, Gadhafi ordonă expulzarea în 1995 a cca. 30.000 cetățeni palestinieni rezidenți pe teritoriul libian, ca mână de lucru. Într-o scrisoare adresată Secretarului General al ONU (august 2003), conducerea de la Tripoli recunoaște implicarea în atentatul terorist de la Lockerbie și acceptă plata unor despăgubiri financiare de 2,7 miliarde dolari, drept compensații pentru familiile celor dispăruți în actul terorist din Scoția. În același an, colonelul Gadhafi renunță la programele sale de cercetări și producție în domeniul armelor de distrugere în masă și acceptă dezafectarea arsenalelor deja existente. Ca urmare, în septembrie, ONU decide încetarea embargoului economic internațional impus Jamahiriyei.

Gadhafi ordonă (iunie 2010) expulzarea din Libia a prezenței și infrastructurii Agenției ONU pentru Refugiați - UNRWA. În octombrie, Libia și Uniunea Europeană semnează un acord pentru controlul și diminuarea emigrației ilegale către continent.

În Februarie 2011, arestarea unui activist pentru drepturile omului declanșează ample manifestări de protest în orașul estic Benghazi, care se extind cu rapiditate către alte regiuni și așezări ale țării. Gadhafi ordonă intervenția aviației pentru dispersarea protestatarilor. Era începutul „primăverii arabe” din Marea Jamahiriye a Libiei.

SUA, Franța și Marea Britanie au obținut acordul Ligii Arabe și avizarea de către ONU a unei intervenții armate internaționale împotriva regimului libian. La 20 octombrie, fostul lider a fost capturat și ucis într-o ascunzătoare din orașul Sirte, locul său de baștină. Șubrezenia statului libian moștenit de noul regim continuă să se resimtă prin lipsa unor reale instituții fundamentale ale statului între care se situează armata și serviciile de securitate și siguranță națională.

Relațiile diplomatice cu România

Relațiile diplomatice dintre România și Libia au fost stabilite la 14 februarie 1974, când s-a efectuat și prima vizită oficială a unui șef de stat român la Tripoli. Cu aceeași dată s-a deschis și Ambasada României la Tripoli, iar Libia și-a deschis ambasada la București în 1975. În urma noii denumiri date statului, din 1980, ambasada libiană a primit denumirea de „Birou Popular”, condus de un secretar (practic, ambasador).

Colonelul Muammar al-Gaddafi a fost primul lider arab care a trimis la București un emisar pentru a transmite un mesaj de prietenie noului șef al statului român post-comunist.

Urmare a schimbării de regim din țara nord-africană, misiunea diplomatică de la București a redevenit, la 26 august 2011, Ambasada Libiei în România, fiind condusă de un însărcinat cu afaceri a.i.

Ambasada României la Tripoli și-a suspendat temporar activitatea datorită deteriorării condițiilor de securitate internă, la 8 august 2014, o parte a colectivului ambasadei fiind relocat la Tunis.

Bibliografie::

- www.mae.ro
- *Noul Orient Mijlociu între “primăvara arabă” și “haosul constructiv”*. autori : Dumitru Chican și Emanuel Peterliceanu- Editura Proema, 2013
- *Istoria relațiilor diplomatice româno-arabe*, autor Emanuel Peterliceanu -Editura Proema, 2014
- *Dă'ish sau Jihadul de lângă noi*, autor Dumitru Chican – Editura Proema, 2015